

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
KFKS 2011/225 214
Planenheten
Nacka kommun
131 81 Nacka

2015-08-31

Yttrande över detaljplan för området kring Dalvägen-Gustavsviksvägen, i sydöstra Boo, Nacka kommun.

Sammanfattning:

- **En seriös hållbarhetsanalys bör göras.**
- **En övergripande naturinventering bör göras.**
- **Naturvärden och ekologiska spridningssamband bör redovisas.**
- **Områden med stora översvämningsrisker bör inte bebyggas.**
- **Större utrymmen måste ges till våtmarker och dagvattenanläggningar.**
- **De allmäntillgängliga skogsområdena bör lämnas obebyggda.**
- **Området S om Oxbärsvägen har vid fältbesök visat sig ha höga naturvärden med rödlistade arter och signalarter. Troligen har även övriga skogsområden i planområdet höga naturvärden.**

Inledning

Den nu aktuella detaljplanen är den första detaljplanen som bygger på programmet för Sydöstra Boo. Som grundläggande målsättning i programmet angavs att långsiktigt hållbar utveckling ska vara en ledstjärna vid planeringen av Sydöstra Boo. Vidare sades att *”aspekten långsiktigt hållbar utveckling ska utgöra en integrerad del i övervägande och beslut vid placering av nya byggnader, val av byggnadsmaterial och uppvärmning etc.”*

Vi välkomnade den inriktningen men kritiserade samtidigt programmet för att sakna en djupare hållbarhetsanalys. När nu den första detaljplanen utifrån programmet för Sydöstra Boo går ut på remiss kan vi konstatera att våra farhågor besannats. Detaljplanen har, enligt vår bedömning, inte en långsiktigt hållbar utveckling som ledstjärna utan andra överväganden har getts större vikt. Det blir framförallt tydligt när det gäller dagvattenhanteringen. Vi ifrågasätter också att den föreslagna förtätningen går att genomföra samtidigt som *områdets landskapsbild och värdefull vegetation bevaras.*¹

Naturskyddsföreningen i Nacka anser att de allmäntillgängliga grönområdena i planområdet ska bevaras orörda.

Planen medger en minsta tomtstorlek ändras till 800 – 2500 kvm beroende på förutsättningarna. En del tomter har bedömts olämpliga att stycka bl.a. för att de har många ekar eller att de ligger lågt med hänsyn tagen till dagvattenförutsättningarna. Det är bra att

¹ Planbeskrivningen sid 4, 1:a stycket

sådana hänsynstaganden gjorts men det är inte tillräckligt för att kalla planeringen långsiktigt hållbar.

Vi skulle vilja se att ett alternativ med lägre förtätningsgrad utreds och hur det skulle påverka naturmiljön, dagvattenhanteringen, vägstandard m.m.

Vi delar de många kritiska slutsatser som finns i miljöredovisningen.

Naturmiljö

Beskrivningen av områdets natur är enligt vår uppfattning otillräcklig i planhandlingarna. I programskedet gjordes inga naturinventeringar i det nu aktuella planområdet. Inför planarbetet gjordes en groddjursinventering vilket vi givetvis välkomnar. Men vi menar att det finns behov av att göra inventeringar av de skogsområden samt den ängsmark som finns i planområdet. Tydligt har träd mätts in i vissa områden men någon trädinventering finns inte i de programhandlingar som finns utlagda på Nacka kommuns web. För att få en uppfattning om naturvärdena och spridningssamband för olika arter borde en mer övergripande naturinventering ha gjorts inför planarbetet.

Naturskyddsföreningen i Nacka, tillsammans med Boo Miljö- och naturvänner, gjorde en snabb inventering av skogområdet söder om Oxbärsvägen som delvis föreslås bebyggas enligt planförslaget. Vi fann att området har höga naturvärden med en stor mängd gamla träd och torrträd viktiga för den biologiska mångfalden. Flera rödlistade arter (tallticka NT, reliktböck NT) och signalarter (granbarkgnagare, grovticka, gryinig blåslav, blåmossa) påträffades. Vår bedömning är att även övriga skogsområden i planområdet kan hysa stora naturvärden.

Vi delar slutsatsen från miljöredovisningen att *”Möjligheten till spridning av djur och växer bedöms därför minska till följd av detaljplanen.”* Sedan sägs att *”Effekterna begränsas delvis genom planbestämmelser som skyddar viktiga träd från fällning”*. Erfarenheter visar att planbestämmelser inte räcker till utan att många träd kommer att tas ner ändå. Självklart är det bra med sådana planbestämmelser men det är viktigt att inte ha en övertro på vilket skydd det ger.

Det är bra att hänsyn kommer att tas till groddjurens behov av passager under vägarna. Detta får inte bli något som ”glöms bort” under projektets gång utan det måste säkerställas att dessa åtgärder genomförs.

Något som borde belysas mer är vilken betydelse ängen har för den biologiska mångfalden i området. Områden med öppen ängsmark är en stor bristvara i hela sydöstra Boo och de få områden som finns kan antas ha en stor betydelse den biologiska mångfalden genom sin funktion även om man inte skulle hitta några sällsynta eller ovanliga arter på platsen.

Vi saknar resonemang om övergripande grönstruktur i planområdet och hur denna plan påverkar grönstrukturen i sydöstra Boo. På sid 34 i programmet för Sydöstra Boo, antagandehandling, finns en karta som visar på grönstrukturen i området. Den visar bl.a. på ett barrskogssamband S om Värmdöleden som skulle brytas om planförslaget genomförs.

I programmet för Sydöstra Boo konstaterades också att Sydöstra Boo har ett underskott av grönstruktur men trots detta föreslås nu flera naturområden att bebyggas. Vi saknar även här resonemang om detta i det nu aktuella planförslaget.

Ytvatten, dagvatten och klimateffekter

Att planera långsiktigt för dagvattenhanteringen blir allt viktigare när konsekvenserna av klimatförändringarna blir allt mer påtagliga. I miljöredovisningen framgår att i princip all bebyggelse utmed Dalvägen bedöms som särskilt utsatt för omfattande översvämning vid kraftigare regn.² På sid 8 i miljöredovisningen finns en karta som visar lågpunkter vid Dalvägen samt översvämningssområden vid 100-årsregn. Det mesta talar rimligen för att låta dessa områden vara obebyggda. Ändå föreslås just dessa områden bebyggas. Även om man har räknat med klimatförändringarnas effekter på nederbörds mängder och översvämningssrisker är det mycket oklokt att bebygga dessa områden. Effekterna av klimatförändringarna är svåra att beräkna och det kan självklart slå fel åt olika håll. Här måste försiktighetsprincipen råda.

Den föreslagna vattenparken anser vi vara alldeles för liten för att kunna ha någon verklig effekt. Bebyggelsen i dessa lågpunktsområden borde utgå ur planen. Dessa områden borde istället utnyttjas för att jämna ut vattenflödena genom att anlägga våtmarker där. Detta skulle också ha positiva effekter på den biologiska mångfalden.

Ett annat problem som också uppmärksammas i miljöredovisningen är att den föreslagna dagvattendammen riskerar att ge en dålig boendemiljö eftersom den under torra perioder kan bli dyg eller ha en mycket låg vattennivå. Den kan då ha ett estetiskt lågt värde och det finns också risk för periodvisa luktproblem.³

Det sägs att det är en miljöfördel att området kommer att anslutas till det kommunala VA-nätet. Detta är en förenkling av verkligheten, vi menar att man inte ensidigt måste satsa på att bygga ut det kommunala VA-nätet utan att småskaliga ekologiska lösningar också ska tillåtas. Det finns ett antal systemfel med storskaliga avloppslösningar, bl.a. att man blandar rent dricksvatten med livsnödvändiga näringsämnen för att sedan ”rena” vattnet och försöka ta tillvara näringsämnena igen. Möjligheterna till återvinning av näringsämnena begränsas av att slammet innehåller tungmetaller och andra giftiga kemikalier.

Synpunkter på delområden

Flerbostadshus N om Bergbrinken

Två flerbostadshus föreslås N om Bergbrinken. Enligt planbeskrivningen är höjderna reglerade för att husens inslag inte ska kännas påträngande vid toppen och vid området kring fornminnet. Men enligt miljöredovisningen kan bebyggelsen i bergshöjdens nedre del till vissa delar påverka landskapets avläsbarhet negativt samt även påverka skogens upplevelsevärde negativt. Vi instämmer i dessa synpunkter och menar att detta område borde utgå ut planförslaget.

Bebyggelse på ängen S om Dalvägen

² Miljöredovisningen sid 14

³ Miljöredovisningen sid 7

Här föreslås en omfattande bebyggelse på ett område som ligger lågt i terrängen och riskerar att översvämmas vid kraftiga regn. Som vi skrivit ovan i avsnittet om dagvatten och klimateffekter är det ytterst olämpligt att exploatera detta område. Även utifrån naturmiljösynpunkt är det olyckligt att bebygga detta område som är ett av mycket få öppenmarksområden i hela sydöstra Boo. Vi är faktiskt förvånande att Nacka kommun föreslår hårdexploatering av ett område som istället skulle kunna utnyttjas för viktiga ekosystemtjänster som utjämning av vattenflöden, dagvattenrening m.m. Vi hade hoppats att arbetet med ekosystemtjänster i planeringen hade kommit längre.

Bebyggelse S om Oxbergsvägen

Här föreslås 26 st par/radhus i ett orört och kuperat skogsområde. Som vi nämnt ovan har detta område höga naturvärden och borde lämnas orört.

Verksamhetsområde vid Storsvängen/Aprilvägen

Här föreslås kontor/småindustri på naturmark. Byggnaderna skulle enligt planbeskrivningen också fungera som bullerskärm för att minska bullerstörningen från Värmdöleden. Vi vänder oss starkt emot att motivera byggande i skogsmark med den typen av argument. Vi har sett det när det gäller utbyggnaden av Prästkragens väg och även när det gäller att bebygga delar av Ryssbergen på Sicklaön. Vi menar att skog i sig har en bullerdämpande effekt förutom de många andra ekosystemtjänster skogen ger. Bebyggelse här skulle också skära av ett barrskogssamband som redovisas i programmet för Sydöstra Boo men som av någon anledning inte nämnt i de nu aktuella planhandlingarna.

Ronny Fors

Ordförande Naturskyddsföreningen i Nacka